

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 24 września 2009 r.

Druk nr 655

**KOMISJA
USTAWODAWCZA**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 85a ust. 3 pkt 1 Regulaminu Senatu Komisja Ustawodawcza wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Bohdan Paszkowski.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Piotr Zientarski

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Komornik wybrany przez wierzyciela w granicach właściwości sądu apelacyjnego nie może odmówić przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji, dokonania zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań.",

b) w ust. 9 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"W przypadku odmowy przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji oraz odmowy, o której mowa w ust. 8, komornik wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia egzekucji, dokonania zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności.";

2) w art. 32 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego.";

3) w art. 40 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. Przepis ust. 1, dotyczy także czynności w sprawach z wniosku Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego lub na polecenie sądu albo prokuratora.";

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 44, poz. 288, Nr 85, poz. 571 i Nr 112, poz. 769 oraz z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 81, poz. 687 i Nr 105, poz. 879.

4) w art. 45 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. Przepis ust. 1 stosuje się także do zabezpieczania roszczeń pieniężnych Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, nie wyłączając egzekucji prowadzonej na polecenie sądu lub prokuratora."

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Ustawa wykonująca wyrok Trybunału Konstytucyjnego

Projektowana ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r. (sygn. akt K 21/08), stwierdzającego niezgodność art. 8 ust. 7, art. 32 ust. 7, art. 40 ust. 2, art. 45 ust. 2 oraz art. 49a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r., Nr 167, poz. 1191 ze zm.) z Konstytucją.

Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

Sentencja orzeczenia opublikowana została w Dz. U. z 2009 r., Nr 81, poz. 687 (dzień publikacji wyroku – 2 czerwca 2009 r.). Pełny tekst orzeczenia wraz z uzasadnieniem zamieszczony został w OTK Z.U. z 2009 r. Nr 5A, poz. 67.

2. Przedmiot i istota rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego

2.1. Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją art. 8 ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w zakresie, w jakim wyklucza możliwość odmowy przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komornika, poza granicami właściwości sądu apelacyjnego.

Trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjną uznał regulację, która uniemożliwia komornikowi wybranemu przez wierzyciela sprzeciw wobec wyboru wierzyciela i odmowę przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji lub dokonanie zabezpieczenia (za wyjątkiem przypadku, gdy w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji zaległość przekracza sześć miesięcy). Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego doszło do naruszenia zasady poprawnej legislacji przez nieproporcjonalne ujęcie obowiązku komornika w zakresie przyjęcia wyboru dokonanego przez wierzyciela. Z punktu widzenia komornika, pominięcie przez ustawodawcę jakichkolwiek gwarancji umożliwiających wyważenie kolidujących ze sobą interesów wierzyciela uprawnionego do dokonania wyboru i zobligowanego do przyjęcia tego wyboru

komornika – charakteryzuje się nadmiernym (nieproporcjonalnym) rygoryzmem. Prowadzenie czynności egzekucyjnych w dowolnym (nieraz odległym od rewiru) miejscu kraju – jest kosztowne i czasochłonne. Czasochłonność tego rodzaju postępowań nie zawsze znajduje ekwiwalent w kosztach postępowania, ponoszonych przez wierzyciela.

2.2. Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją art. 32 ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w zakresie, w jakim przyznaje prezesowi sądu apelacyjnego uprawnienie do zobowiązania komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego (bez wskazania choćby ogólnych dyrektyw, którymi powinien kierować się prezes sądu apelacyjnego). Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego taka konstrukcja przepisu w istocie odebrała samorządowi komorniczemu wpływ na sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu komornika sądowego, co narusza gwarancje konstytucyjne.

2.3. Trybunał Konstytucyjny orzekł także o niezgodności z Konstytucją art. 40 ust. 2, art. 45 ust. 2 oraz art. 49a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

Trybunał Konstytucyjny zakwestionował przepisy wprowadzające zwolnienia dla Skarbu Państwa z obowiązku pokrywania kosztów postępowania zabezpieczającego lub egzekucyjnego, których skutkiem będzie (tymczasowe lub ostateczne) obciążenie komornika takimi kosztami w konkretnej sprawie. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego uprzywilejowanie Skarbu Państwa w kwestionowanych przepisach nie jest konieczne z punktu widzenia ochrony interesu państwa (brak zwolnienia nie zamyka Skarbowi Państwa możliwości występowania o dokonanie zabezpieczenia czy egzekucję świadczeń). Jednocześnie komornik, jako osoba fizyczna został obciążony dodatkowym ciężarem o charakterze publicznoprawnym, co spowodowane zostało brakiem odróżnienia jego statusu, jako organu państwa (organu egzekucji sądowej) od osobistego i majątkowego statusu komornika, jako określonej osoby, tzw. piastuna organu egzekucyjnego. Dodatkowo Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę, iż uprzywilejowanie Skarbu Państwa (jako wierzyciela) w zakresie wnoszenia opłat i zaliczek na wydatki gotówkowe, względem innych wierzycieli także budzi wątpliwości natury konstytucyjnej (z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równej ochrony praw majątkowych).

2.4. Wyrok wywołuje skutki prawne z dniem publikacji. Trybunał nie zdecydował się na odsunięcie w czasie terminu utraty mocy obowiązującej przepisu.

3. Cele i zakres projektowanej ustawy

Mając na uwadze konieczność wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r., kierując się brzmieniem sentencji wyroku oraz jego uzasadnieniem, proponuje się, aby w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji wprowadzić następujące zmiany.

3.1. W art. 8 proponuje się, aby ust. 7 nadać brzmienie umożliwiające komornikowi odmowę przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji lub podjęcie innych czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komornika, w przypadku gdy czynności te miałyby być wykonywane poza granicami właściwości sądu apelacyjnego. Konsekwencję wskazanej wyżej zmiany stanowi nadanie odpowiedniego brzmienia ust. 9 art. 8 (zdanie pierwsze) poprzez wskazanie formy, w jakiej komornik dokonuje odmowy przyjęcia wniosku wierzyciela. W związku z powyższym, zarówno w przypadku odmowy przyjęcia wniosku wierzyciela dotyczącego czynności poza granicami sądu apelacyjnego (art. 8 ust. 7), jak i odmowy wszczęcia czynności ze względu na zaległość w egzekucji (art. 8 ust. 8), komornik będzie wydawał postanowienie o odmowie wszczęcia egzekucji, dokonania zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności.

3.2. Proponuje się, aby w art. 32 ust. 7 otrzymał brzmienie, zgodnie z którym jedynie rada właściwej izby komorniczej będzie mogła zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego. Taki sposób uregulowania omawianej kwestii zapewni samorządowi zawodowemu autonomię w sprawowaniu pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu komornika.

3.3. Zmiany polegające na dodaniu w art. 40 po ust. 2, ust. 2a oraz w art. 45 po ust. 2, ust. 2a zapewnią wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego odnośnie do zniesienia uprzywilejowania Skarbu Państwa w zakresie wnoszenia opłat i zaliczek na wydatki gotówkowe, względem innych wierzycieli.

4. Skutki finansowe wykonania projektowanej ustawy

Wykonanie projektowanej ustawy spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa odnośnie do zniesienia uprzywilejowania Skarbu Państwa w zakresie wnoszenia opłat i zaliczek na wydatki gotówkowe.

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

.....
Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
.....